

Gendang Dongson

di Semenanjung Malaysia:

Asal usul dan Signifikan

Gendang Dongson

di Semenanjung Malaysia:

Asal usul dan Signifikan

ADNAN JUSOH

Penerbit
UTHM
2014

© Penerbit UTHM
Cetakan Pertama 2014

Hak cipta terpelihara. Menghasilkan semula mana-mana artikel, ilustrasi dan kandungan buku ini dalam apa jua bentuk elektronik, mekanikal fotokopi, rakaman atau apa-apa bentuk tanpa kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada Pejabat Penerbit Universiti Tun Hussein Onn Malaysia, Parit Raja, Batu Pahat, Johor adalah dilarang. Mana-mana rundingan tertakluk kepada pengiraan royalti dan honorarium.

Perpustakaan Negara Malaysia   Pengkatalogan Data Penerbitan

Adnan Jusoh, 1965
Gendang Dongson di Semenanjung Malaysia:
Asal usul dan Signifikan / ADNAN JUSOH
Bibliography: page 147 ISBN 978-967-0468-65-5
1. Gendang. 2. Musical instruments--Malaysia--History.
3. Folk music--Malaysia. I. Judul.
786.909595

Diterbitkan oleh:
Penerbit UTHM
Universiti Tun Hussein Onn Malaysia
86400 Parit Raja,
Batu Pahat, Johor
No. Tel: 07-453 7051 / 7454
No. Faks: 07-453 6145

Laman web: <http://penerbit.uthm.edu.my>
E-mel: pt@uthm.edu.my

Penerbit UTHM adalah anggota
Majlis Penerbitan Ilmiah Malaysia
(MAPIM)

Dicetak oleh:
Percetakan Muafakat Jaya Sdn. Bhd
No. 6 Jalan Perdagangan 16,
Taman Universiti Industrial Park,
81300 Skudai, Johor.

KANDUNGAN

	Halaman
<i>Kata Pengantar</i>	<i>ix</i>
<i>Prakata</i>	<i>xi</i>
<i>Senarai Singkatan</i>	<i>xiii</i>
BAB 1 PENGENALAN	
1.1 Pendahuluan	1
BAB 2 PERIODISASI DAN KLASIFIKASI	
2.1 Pendahuluan	21
2.2 Penemuan Gendang Dongson di Semenanjung Malaysia	21
2.2.1 Gendang Dongson Kg. Batu Pasir Garam, Sg. Tembeling, Pahang	23
2.2.2 Gendang Dongson Kg. Bukit Kuda/Kelang, Selangor	26
2.2.3 Gendang Dongson Kg. Sungai Lang, Selangor	29
i. Gendang Dongson Kg. Sungai Lang I	31
ii. Gendang Dongson Kg. Sungai Lang II	33
2.2.4 Gendang Dongson Kg. Batu Buruk, Terengganu	35
i. Gendang Dongson Kg. Batu Buruk I	37
ii. Gendang Dongson Kg. Batu Buruk II	39
2.2.5 Gendang Dongson Kg. Gaung, Terengganu	42
2.2.6 Gendang Dongson Kg. Sungai Sedu, Selangor	45
BAB 3 MOTIF FAN POLA HIASAN GENDANG DONGSON	
3.1 Pendahuluan	49
3.2 Analisis Motif Hiasan Gendang Dongson	51
3.2.1 Motif Bintang	51

3.2.2	Motif Segi Tiga	57
3.2.3	Motif Tangga	63
3.2.4	Motif Gergaji	65
3.2.5	Motif Bulatan Bertitik	66
3.2.6	Motif Bulatan Bertangen	68
3.2.7	Motif Abjad	71
3.2.8	Motif Atap	73
3.2.9	Motif Perahu	75
3.2.10	Motif Burung Pucung	78
3.2.11	Motif Burung Terbang	81
3.2.12	Motif Cicak	84
3.2.13	Motif Katak	85
3.3	Analisa Makmal	87
3.3.1	Kaedah X-Ray Fluorescence Method (XRF)	89
3.3.2	Sampel Kajian	91
3.3.3	Keputusan Analisis Makmal	91
3.3.4	Hasil Analisis Makmal	95
BAB 4	FUNGSI DAN PROSES PENYEBARAN GENDANG DONGSON	
4.1	Pendahuluan	97
4.2	Fungsi Gendang Gangsa Sepintas Lalu	98
4.3	Fungsi Gendang Dongson	99
4.3.1	Status Sosial	100
4.3.2	Alat Muzik	102
4.3.3	Gendang Perang	105
4.3.4	Objek Kebudayaan	107
4.3.5	Barang Hantaran	109
4.3.6	Objek Pengebumian	110
4.3.7	Objek Ritual	114
4.3.8	Objek Dagangan	116
4.4	Penyebaran Gendang Dongson	117
4.4.1	Pendapat I	117
4.4.2	Pendapat II	120
4.4.3	Pendapat III	121
4.4.4	Pendapat IV	123
4.5	Kesimpulan	124

KANDUNGAN

BAB 5 PENUTUP	
5.1 Kesimpulan	125
RUJUKAN	147
LAMPIRAN	
A Kronologi Jumpaan Gendang Dongson di Semenanjung Malaysia	162
B Jadual 3.2 Lakaran Motif dan Pola Hiasan Gendang Dongson Di Semenanjung Malaysia	163
C Graf 1 Menunjukkan Kandungan Logam bagi Sampel 1 (Gendang Dongson Kuala Terengganu)	164
D Graf 2 Menunjukkan Kandungan Logam bagi Sampel 2 (Mangkuk Gangsa Terengganu)	165
E Graf 3 Menunjukkan Kandungan Logam bagi Sampel 3 (Loceng Gangsa Kelang,Selangor)	166
F Graf 4 Menunjukkan Kandungan Logam bagi Sampel 4 (Gendang Dongson Kelang/Bukit Kuda,Selangor)	167
G Graf 5 Menunjukkan Kandungan Logam bagi Sampel 5 (Gendang Dongson Kg. Sungai Sedu,Selangor)	168
H Motif dan Ragam Hias Masyarakat Melayu	169
I Motif Bunga Raya dan Motif Putik Bunga Bebaling	170
J Bunga Maman dan Motif Rohani	171
K Motif Bunga Kenanga, Tekat Gobah dan Bunga Cengkih	172
L Beberapa Rupa Bentuk Motif Flora yang Terdapat Pada Sulaman Kain Songket	173
M Beberapa Variasi Motif yang Terdapat pada Sulaman Kain Songket	174
N Kronologi Gendang Dongson di Semenanjung Malaysia Berdasarkan Kaedah Pentarikhan	175
O Pentarikhan Gendang Dongson di Semenanjung Malaysia Berdasarkan Kombinasi Kaedah Pentarikhan Relatif dan Pentarikhan Mutlak	176

GENDANG DONGSON DI SEMENANJUNG MALAYSIA: ASAL-USUL DAN SIGNIFIKAN

P	Alat-Alat Zaman Besi Di Semenanjung Malaysia	177
Q	Kubur Batu Kepingan, Changkat Menteri, Perak	178
	<i>Index</i>	179